

ЗВІТ

за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі Модульного містечка для внутрішньо переміщених осіб

03 червня 2026 року

м. Чернівці

Мета моніторингового візиту: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг дотримання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Шевчук Олександр Вікторович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Челеняк Галина Вікторівна – регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Моніторинговий візит проводився в присутності:

Бутрім Ірини Миколаївни – робітника з комплексного прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: Модульне містечко для внутрішньо переміщених осіб.

Повна адреса об'єкта моніторингу: вул. Карбулицького, м. Чернівці, Чернівецький район, Чернівецька область, 58000.

Форма власності: комунальна власність.

Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу: Управління комунальної власності Чернівецької міської ради.

Ініційовано внесення об'єкту до переліку МТП, що формується Мінреінтеграції: ініційовано.

Попередній моніторинговий візит здійснювався 28 квітня 2025 року.

Розташування

МТП розташоване на території площею 1,5 гектара, де встановлено 8 модулів для проживання ВПО (із них 4 модулі – сімейного типу, а 4 – пристосовані для маломобільних осіб та осіб з інвалідністю). Також на території облаштовано зони для дитячого дозвілля та тераси для відпочинку з зоною для мангалу.

Наповненість

На момент проведення моніторингу в МТП проживає 193 особи з числа ВПО, серед яких: 143 жінки, 50 чоловіків та 46 дітей. Із загальної кількості мешканців 60 є особами похилого віку, а 30 – особами з інвалідністю.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

Комунальні послуги в МТП надаються мешканцям безоплатно. Водночас, відповідно до укладених договорів, ВПО щомісячно сплачують 61,00 грн за 1 м² займаної кімнати та за послуги з управління. Моніторинговою групою встановлено, що укладені з мешканцями договори не є типовими та не відповідають вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» від 01.09.2023 № 930. Окрім того, пунктами 3.2.5 та 3.2.8 зазначених договорів на Управителя покладено обов'язки щодо забезпечення належного утримання модульного містечка відповідно до встановлених санітарних правил та норм експлуатації, а також підготовки тимчасових споруд до експлуатації в осінньо-зимовий період. Проте, за свідченнями мешканців та результатами візуального огляду, виконання цих зобов'язань належним чином не здійснюється та не контролюється, внаслідок чого ВПО фактично не отримують послуг, за які офіційно сплачують кошти.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Опалення закладу: електричне опалення.

Водозабезпечення: централізоване. Підігрів води забезпечується завдяки наявності бойлерів.

Електропостачання: централізоване.

Харчування

Харчуються ВПО самостійно. У кожному модулі облаштована загальна кухня, де встановлено 3 холодильники, 3 електричні плитки на 2 конфорки, мікрохвильову піч, електричний чайник, раковини для миття посуду, столи для приготування їжі, тумби для зберігання посуду та продуктів харчування. Є окрема столова кімната, де ВПО харчуються.

Санітарія та гігієна

В кожному модулі облаштовані санвузли:

- модуль сімейного типу – 1 санвузол на дві сім'ї, окремо туалет та душова кімната, також облаштований санвузол для маломобільних осіб, де додатково встановлено пральну/сушильну машину на модуль;

- модуль для маломобільних осіб та осіб з інвалідністю – 2 туалети, 2 умивальники, 2 душові зони розраховано на 6 кімнат. В окремому корпусі облаштована кімната загального користування для прання, де встановлено 6 пральних машин та 6 сушильних машин.

Під час моніторингу було зафіксовано, що санвузол та душова кімната, передбачені для маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю, перебувають у незадовільному технічному й санітарно-гігієнічному стані. Через недотримання встановлених нормативів доступності, поточний стан санвузла та душової обмежує автономію осіб з інвалідністю, змушуючи їх залежати від сторонньої допомоги. Таке облаштування є не лише травмонебезпечним, а й суперечить принципам поваги до людської гідності, унеможливаючи базовий комфорт під час щоденного використання.

Противожежна безпека

Кожен житловий модуль МТП належним чином забезпечено планом евакуації та первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками).

Укриття

У МТП відсутнє найпростіше укриття. Водночас у безпосередній близькості від модульного містечка розташований Чернівецький ліцей №21 Чернівецької міської ради, у підвальному приміщенні якого наявне облаштоване укриття. Однак під час особистого спілкування з мешканцями МТП було отримано інформацію про те, що адміністрація зазначеного навчального закладу забороняє їм користуватися цим захисним приміщенням під час сигналу «Повітряна тривога», зокрема у нічний час, коли у закладі освіти не здійснюється навчальний процес. Окрім того, будь-який офіційний договір про спільне використання укриття між адміністрацією МТП та керівництвом Чернівецького ліцею №21 Чернівецької міської ради не укладено.

Безбар'єрність

МТП загалом забезпечує безбар'єрний доступ до житлової зони, зокрема перед входами до модулів встановлені пандуси. При вході в будиночок встановлено пандус з нахилом, водночас не встановлено додаткових поручнів для зручності пересування. Разом із тим, під час моніторингу зафіксовано, що наявні санвузли та душові кімнати для маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю перебувають у незадовільному стані. Вони повністю не відповідають чинним державним будівельним нормам щодо інклюзивності, унеможливають їх комфортне й безпечне використання за призначенням та потребують проведення капітального ремонту, оновлення сантехнічного обладнання й встановлення допоміжних пристінних поручнів. Варто наголосити, що це питання є критичним, оскільки значну частку від загальної кількості мешканців МТП складають саме особи з інвалідністю та маломобільні особи в окремих будиночках.

Умови в кімнатах

ВПО розміщені у житлових модулях двох типів: сімейних та для маломобільних осіб та осіб з інвалідністю. У сімейних модулях кімнати розділені на дві зони (в одній облаштовано двоспальне ліжко, стіл та стільці, в іншій – одне односпальне ліжко). Модулі для маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю укомплектовані двома односпальними ліжками та шафою для зберігання речей.

Водночас в ході моніторингового візиту в житлових приміщеннях виявлено низку суттєвих порушень належних умов проживання та санітарних норм. Зокрема, у кімнатах зафіксовано осередки плісняви та грибка, що негативно впливає на здоров'я мешканців. Пліснява наявна у приліжкових зонах та, власне, на матрацах.

У кімнаті №2 четвертого будиночка, якій проживає особа із інвалідністю, яка доглядає власну матір з деменцією, виявлено ситуацію, за якої віконний проріз не закривається повністю герметично через технічну несправність. Крім того, особи, що проживають в кімнаті № 2, не охоплені соціальним супроводом та соціальними послугами.

Окрім того, у більшості кімнат фіксується гостра нестача меблів для належного облаштування побуту. Через відсутність достатньої кількості шаф і приліжкових тумб, ВПО змушені зберігати особисті речі та одяг у картонних коробках і сумках на підлозі.

Дозвілля

У кожному модулі є кімната для дозвілля, з диванами та телевізором. У сімейних модулях облаштована дитяча кімната.

Доступ до інформації та послуги

Наявний стенд з інформацією про послуги. ВПО відвідують громадські організації.

Освіта

У МТП проживає 46 дітей. Усі діти охоплені навчанням та дошкільним розвитком: 8 дітей відвідують заклади дошкільної освіти, решта дітей навчаються в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти, зокрема деякі з них здобувають освіту дистанційно.

Працевлаштування

Керівництвом МТП не ведеться належний облік кількості працевлаштованих осіб.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено з 6 особами.

Під час особистого спілкування з мешканцями МТП з числа ВПО було зафіксовано низку скарг щодо суттєвого погіршення умов перебування. Громадяни звертали увагу моніторингової групи на тривале ігнорування керівництвом установи побутових проблем, пов'язаних із технічним станом житлових модулів та відсутністю базового меблювання.

Правопросвітницькі заходи проведено для 6 осіб.

Проведено інформування мешканців МТП щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також роз'яснено порядок та можливі шляхи звернення до Уповноваженого.

Рекомендації за результатами повторного моніторингового візиту Чернівецькій обласній державній адміністрації (обласній військовій адміністрації) залишаються актуальними, а саме:

1. врегулювати питання щодо перебування мешканців МТП в укритті під час сигналу «Повітряна тривога» та укласти відповідні договори;

а також:

2. забезпечити приведення договорів про проживання ВПО у МТП у повну відповідність до Типового договору, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2023 № 930;

3. невідкладно вжити заходів щодо усунення технічної несправності віконного блока в кімнаті, де проживає маломобільна особа з деменцією,

забезпечивши повну герметичність та відновлення належного температурного режиму в приміщенні;

4. провести невідкладний ремонт та переобладнання санвузла й душової кімнати, передбачених для маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю, з метою приведення їх у повну відповідність до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (включно із заміною сантехніки та встановленням допоміжних пристінних поручнів);

5. забезпечити належне виконання та постійний контроль за дотриманням пунктів 3.2.5 та 3.2.8 чинних договорів з мешканцями в частині постійного санітарно-технічного утримання території, модулів та їх своєчасної підготовки до експлуатації в наступний осінньо-зимовий період;

6. забезпечити негайне усунення порушень санітарно-гігієнічних вимог у житлових блоках МТП: провести повну дезінфекцію та протигрибкову обробку поверхонь у модулях, де виявлено плісняву, та вжити технічних заходів щодо недопущення повторного затікання чи появи сирості;

7. здійснити заміну матраців в кімнатах модульних будиночків, уражених цвіллю та грибок;

8. забезпечити додаткове укомплектування житлових кімнат МТП необхідними меблями для зберігання речей (шафами, приліжковими тумбами) задля усунення захащеності та звільнення житлового простору;

9. невідкладно вжити заходів щодо забезпечення надання особам з інвалідністю та іншим категоріям громадян соціальних послуг відповідно до законодавства, зокрема шляхом залучення фахівця із соціальної роботи;

10. внести зміни до Переліку місць тимчасового проживання Чернівецької області, затвердженого розпорядженням Чернівецької обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) від 18.12.2025 №1668-р «Про внесення змін до Переліку місць тимчасового проживання Чернівецької області» в частині коректного зазначення відповідальної особи (керівника МТП);

11. невідкладно вжити заходів реагування щодо надання особам з інвалідністю, інших категорій громадян відповідно до законодавства соціальних послуг, зокрема залучення фахівця із соціальної роботи для охоплення їх послугами.

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Олександр ШЕВЧУК

**Регіональний координатор взаємодії з
громадськістю Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Галина ЧЕЛЕНЯК